

Käsikirjoitus uutisjuttuun

Kokonaiskesto 2,44

Toimittajan alkuspiikki:

Syyskuussa nuori mies menetti työpaikkansa julkaistuaan naisvihamielisiä videoita TikTokissa. Videot herättivät suurta paheksuntaa sosiaalisessa mediassa, joten käyttäjät selvittivät miehen henkilöllisyyden ja työpaikan, minkä seurauksena työsuhde irtisanottiin.

Tapaus on esimerkki cancel-kulttuurista, joka on yksi nettiaktiivisuuden voimakkaimmista muodoista. Millaista vaikuttamista nettiaktiivisuus on, Viestinnän johtamisen professori Vilma Luoma-Aho?

Asiantuntija Luoma-Aho:

Netin kautta osallistut johonkin toimintaan tai kannatat tai vastustat jotain samalla tavalla kuin mitä oikeissakin mielenosoituksissa tai tämmöisissä, mutta ehkä pienemmällä riskillä ja huomattavasti kevyemmin.

Toimittaja:

Luoma-Aho jakaa nettiaktiivisuuden kahteen osaan: boikotointiin ja cancelöintiin. Hänen mukaansa cancelöinnissä toimitaan henkilöedellä eli yksilö jätetään ulkopuolelle tämän käytöksen vuoksi.

Asiantuntija Luoma-Aho:

Ja tätä tapahtuu sekä hyvässä että pahassa eli on semmoisia tilanteita missä tää cancelöinnin kohde on oikeasti tehnyt jotain mikä on haitallista sille yhteisölle ja se tulee tavallaan aiheesta, mutta entistä enemmän cancelöintiä käytetään myös tämmöisenä tietynlaisena välineenä, joka vaikuttaa vaan niin, että yksilöllä ei ole enää ääntä.

Toimittaja:

Moreenimedia kysyi gallupissaan nuorilta, miten he suhtautuvat cancel-kulttuuriin? Opiskelijat Janni ja Seni kertoivat törmäävänsä cancelöintiin joskus Tiktokissa.

Janni:

No mä yritän pitää itseni pois kaikesta draamasta, mutta kyllä vähän silleen ehkä silmäilen, jos on jotain semmoisia juttuja meneillään.

Seni:

Ehkä mullakin on vähän toi, että niinku samalla tavallaan kiinnostaa, mutta samalla on silleen, että just jos tiktokissa näkee niitä, niin on vähän silleen, että haluanko mä nyt just tätä tietoa lukea täältä, niin se on vähän siinä rajalla.

Toimittaja:

Viestinnän professori Luoma-Ahon mukaan cancelointi on voimakas vallankäytön väline, koska siihen osallistuu ihmisiä, jotka eivät välttämättä tarkista faktoja väitteiden taustalta. Lisäksi cancelointiin on helppo lähteä mukaan somessa.

Asiantuntija Luoma-Aho:

Kyllä mä koen, että tää on erittäin tehokas aktivismin muoto, jopa lähes liiankin tehokas aktivismin muoto.

Toimittaja:

Cancel-kulttuurin ansiosta olemme tietoisia erilaisista epäkohdista. Luoma-aho kuitenkin muistuttaa, että cancelöinnistä aiheutuvat seuraukset ovat usein suurempia kuin kuvitellaan.

Asiantuntija Luoma-Aho:

Mietin, että tällainen mainehaitta syntyy yksilölle, niin se siirtyy hänen mukanaan loppuelämän. Ei ole enää olemassa mitään tapaa tavallaan poistaa kaikkea tällaista netistä, etenkin jos vaikka todetaan, että joku on vaikka väärin syytetty eli oikeusturvaa yksilöllä ei oikeastaan cancel-kulttuurissa ole.

Radio Moreeni, Tampere.